

Příloha č. 1 Informovaný souhlas

Byl/a jste požádán/a o poskytnutí rozhovoru Zuzaně Homolové, studentce Sociální pedagogiky Univerzity Karlovy v Praze, filozofické fakulty, pro její diplomovou práci. Cílem diplomové práce je identifikovat projevy poruch chování u dětí ve vybraném dětském domově. Dalším cílem bylo zjistit jaká intervence probíhá u dětí a mladistvých s poruchou chování ve vybraném dětském domově.

Diskrétnost informací

Pokud souhlasíte rozhovor bude nahráván na diktafon. Polostrukturovaný rozhovor bude přepsán v podobě shrnujícího protokolu a následně analyzován. Nahraný rozhovor nebude zveřejněn, textová forma bude uvedena pouze pod pseudonymy a Vaše jméno ani zařízení, ve kterém pracujete nebude zmíněno.

Váš podpis je rozhodnutí, které je závazné.

Tímto Vás žádám o souhlas s poskytnutím rozhovoru dle uvedených podmínek. Váš souhlas s uskutečněním rozhovoru je na základě dobrovolnosti a lze jej v průběhu rozhovoru ukončit.

Pokud vyvstaly jakékoliv otázky nebo připomínky k diplomové práci, můžete mě oslovit na uvedené emailové adrese.

Datum uskutečnění rozhovoru:

Jméno výzkumnice:

Kontakt výzkumnice:

Podpis výzkumnice:

Jméno respondenta:

Podpis respondenta:

Příloha č. 2 Ukázka kódování

KATEGORIE:

Poučka chování

Prozírají potuchy chování

Intervence.

KÓDY:

Diagnostika potuchy chování

základní metody potuchy chování

Motivace klienta

Normativní intervence

Spousť

Metody

Odvětví

Ukázka otevřeného kódování respondentka 1- shrnující protokol

První část:

1. Kolik dětí či mladistvých ve vaší rodinné skupině má diagnostikovanou poruchu chování?

Spíše je častějším fenoménem u dětí v našem dětském domově problémové chování, ale máme i několik případů s diagnostikovanou poruchou chování. Ať už je to agresivita, vandalismus, záškoláctví, lži, krádeže, vzdorovitost, dále máme velkou zkušenost s útekem. Většina diagnostikovaných dětí má lehkou, opravdu ojediněle i střední formu poruchy chování. Osobně na skupině mám dva případy s diagnostikovanou lehkou poruchou chování, kdy v jednom případě se jedná o agresivitu u chlapce a v druhém případě se jedná o dívku, která má diagnostikovanou poruchu chování spojenou se záškoláctvím a lhaním.

2. Jak je možné, že máte v běžném dětském domově děti s diagnostikovanou poruchou chování?

U nás v dětském domově jsou děti s poruchou chování, ale pouze lehčího typu, protože není místo v jiných zařízeních, tak je dají k nám, kde mají třeba i sourozence.

3. Jaké specifické nebo konkrétní projevy děti vykazují?

Poruchy chování bývají často provázeny výraznou agresivitou, nedodržování pravidel, poškozování cizího majetku, nesoustředěnost.

4. Mají děti s poruchou chování k dispozici osobní asistentku?

Asistentku máme pouze na jedné skupině, kde máme dítě s lehčí mentální retardací a dvě předškolní děti s podezřením na poruchu autistického spektra. K dětem s poruchou chování nemáme asistentku, ale určitě by to bylo dobré. Aby mohla být asistentka, tak musí být splněny specifické požadavky.

5. Jaká rizika plynou z nezvládnuté situace s dítětem s poruchou chování?

Rizikem je, že se porucha chování zhorší a dítě se stane nevládnutelným. Možnosti by bylo nutno dobře promyslet.

6. Jaké projevy poruchy chování jsou pro Vás náročné na zvládnutí a které naopak lehčí?

Agresivita by pro mě byla nejtěžší, protože následní zbláznění má velmi jednoduché a osobní děti se bojí. Vlastnosti jsou nejčastějšího porušením a už s tím umím pracovat, když dítě se sežene z různých důvodů.

7. Jak se liší projevy poruchy chování u chlapců a u dívek?

Často se u dívek setkáváme se sebepoškozováním, ale převážně se jedná pouze o demonstraci, kdy si jemně poškodí pokožku, doopravdy si nechtějí ublížit, jde o strhnutí pozornosti na sebe. Pořeže se třeba na ruce a pak za půl hodiny za mnou přijdou a chtějí ode mě tu ruku ošetřit. Tím pádem si sebrali tu pozornost, kterou ode mě potřebují a mají mě jenom pro sebe, tímhle způsobem si upoutávají vychovatele pro sebe, aby je měly, ale samozřejmě jsem to konzultovala s psychoterapeutem, protože jsem zprvu nevěděla zcela jistě, proč to dělají. Daný psychoterapeut naše děti zná a pracuje s nimi a potvrdil mi moji domněnku.

8. Při jakých situacích dochází nejčastěji k projevům poruchy chování?

Je to individuální! Každé dítě se mění a projevuje jinak. Může jít o to, že medvědí je mlčenlivý nebo špatná povímanost do školy nebo se pohádají s jinými dětmi.

Druhá část:

1. Jak pracujete s dětmi a mladistvými s diagnostikovanou poruchou chování?

Na své skupině mám chlapce s diagnostikovanou agresivní poruchou chování, pokud zrovna řeším víc věcí najednou a věnuju se více dětem a dojde ke konfliktu, kdy chlapec začne mlátit kolem sebe a je v amoku, ostatní děti se ho snaží zklidnit, mluví s ním v klidu, co se mu děje, proč se vzteká a podobně, má to na něj kolikrát větší efekt, než kdybych ho poslala do klidu, třeba do pokoje, někdy mi jsou děti velkou oporou a snaží se mi pomoci, hlavně ty starší.

2. Působí ve vašem zařízení nějaký etoped?

V našem zařízení nemáme pracovní pozici etopeda. Každý z vychovatelů však naplňuje funkci etopeda. Vychovatel je dle legislativy pedagogickým pracovníkem, takže jsme součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na různou problematiku a témata, která zahrnují i děti s poruchou chování. Často je to formou školení, kurzu, konference, workshopem nebo webináře.

3. Jak zapojujete děti s poruchou chování do kolektivu?

Slova bízání, bázdobání, aktivně nebo pasivně a boničky nebo hry.

4. Do jakých volnočasových aktivit se děti s poruchou chování zapojují?

Děti mají spoustu volného času například v klubu gymnastiky, klubu šachů a klubu krasobratřů.

5. Využíváte při práci s dětmi s poruchou chování metody zážitkové pedagogiky?

Myslím si, že u nás v dětském domově obecně pro všechny děti využíváme prvky zážitkové pedagogiky v podobě týdenního cyklu kroužku, přes prázdniny jezdí na různé tematické tábory, společně tvoříme různé modelové situace například v podobě pracovního pohovoru, občanských voleb, simulace konání pracovní schůzky zastupitelstva, výlety do přírody v podobě bojovek, tematický karneval, pěvecká soutěž a jiné. Třeba nedávno k nám přijela jedna společnost, která nám připravila zážitkové odpoledne, jako přeživší děti plnily různé úkoly, přes noc spaly ve stanech na zahradě, simulovaly nějaké podmínky. Ten program se snažíme mít pestrý, aby se zapojili všichni.

6. Jaké školy navštěvují děti s poruchou chování?

Převážně školy základní a střední, ale spíše méně.

7. Jaké máte možnosti řešení, pokud se nepovede zvládnout dítě s poruchou chování?

Je hospitalizace na dětské psychiatrické oddělení, kde mají různé terapie a vypracují medikaci. Ze většiny se přijedou se dítě po krátkodobé hospitalizaci vrátit a plánuje se, pokud se je vysocí, možnost přechodu do jiného zařízení.

8. K jakým odborníkům dochází děti s poruchou chování?

Je obrátě dítě dochází ke psychologii, psychiatrii, do speciální pedagogické praxe.

9. Mají děti s poruchou chování předepsanou medikaci?

*Veškeré mají předepsanou medikaci na sledování,
soudědám.*

10. Co je klíčové, pro zklidnění dítěte s poruchou chování?

Z mého pohledu jde hlavně o klidový režim, pokud mají předepsanou medikaci, tak pravidelně užívají medikace. Někdy je dobré dítě prostě jen nechat ve svém pokoji, aby se zklidnilo a vydýchovalo, distancovat ho od ostatních dětí, aby bylo v klidu. Klidový režim se mi osvědčil nejvíc a potom, když je to možné následně i rozhovor.